

Què passa amb els drets humans?

CLARA ALBERT SERRET

Tot i que tem que el dret penal no pugui interessar he sentit la necessitat d'explicar aquesta experiència pel que d'humana i instructiva ha estat per a mi.

Cada any, des d'onze anys enrere, es celebra a la preciosa ciutat de Salamanca un Congrés de dret penal, el més important a nivell estatal, on es donen cabuda més de dos milers de persones entre estudiants de dret, importants penalistes i personatges rellevants del món de la política i el periodisme.

Feia anys que em cridava l'atenció i per fi aquest any em vaig decidir a assistir. El Congrés va tenir lloc els dies 10, 11 i 12 de març i tenia per nom *Dret Penal: Implicacions Internacionals*, allí es van tractar i debatre temes tan importants com els desapareguts a les dictadures militars, el tràfic il·legal (d'espècies protegides, de drogues, trata de blanques...), la criminalitat organitzada, els delictes contra el medi ambient, el genocidi, els delictes econòmics i la creació d'un Tribunal Penal Internacional entre d'altres. Tots aquests temes van ser exposats per catedràtics de dret penal com Muñoz Conde, Gerardo Landrove, Juan Terradillos, entre molts; també va assistir-hi el president de l'Audiència Nacional, Siro García, així com nombrosos fiscals de la mateixa i del Tribunal Suprem; personatges del món de la política com José María Mendiluce i periodistes que van intervingre com a moderadors com Javier Nart, Julián Salgado o Fernando Jáuregui.

Era impossible estar present a totes les conferències, ja que algunes es donaven simultàniament i per tant vaig a tractar els temes que més em van impactar, en part per la matèria i en part pels seus conferenciant. Aquests temes són tres: desapareguts en les dictadures militars, crims contra la humanitat i creació d'un Tribunal Penal Internacional.

Els desapareguts a les dictadures militars va tenir com a conferenciant a professors titulars i fiscals de Xile i Argentina però la intervenció més terrible va ser la d'Hebe de Bonafini, presidenta de las Madres de la Plaza de Mayo, ni diputada, ni catedràtica, ni magistrada, ens va fer commoure i sobretot ens va transmetre la seua implacable força per a seguir lluitant, pensant i creient que pot arribar el dia en el que amb el treball de tots els que creuen en els drets humans se'ls faça justícia.

Ella era una dona sencilla, bona esposa i mare, massa agraçada en les feines de la casa per a comprendre les pors dels seus dos fills, que després del colp de Pinochet a Xile al 1973

tractaven d'explicar-li que el que estava succeint a Xile després de la caiguda de Salvador Allende tard o prompte passaria a Argentina. Les seues fatals prediccions es van complir, entre 1976 i 1983 l'exèrcit es fa amb el poder i sumeix al país en una sinistra dictadura militar on tots, tots els drets humans van ser vulnerats de la forma més cruel i denigrant. Les històries que els fills d'Hebe contaven com si d'una nefasta pel·lícula de por es tractara es van convertir en realitat. Una nit els seus fills no van arribar a casa i eixa nit, com ella diu: "me nacieron dos tigres dentro".

A partir d'ahí, execucions extraprocedimentals (em referisc a la seua naturalesa extraprocedimental no perquè les processals estiguin justificades sinó perquè degut a aquell caràcter es parla de desapareguts), homes llançats a la mar des d'un avió, simu-

lacs d'execucions davant de familiars, tortures com corrents elèctriques o pallisses, i dones embarassades, a algunes els llevaven el seu fill acabat de nàixer i el donaven a famílies del règim perquè fós educat dintre d'una cultura de pensament cristià i occidental, a les altres les obrien el ventre per a que no prosperara la llavor de la subversió i el caos.

Comentaris de militars com "hi havia que matar-los, eren comunistes", o paraules del jefe de la policia de Buenos Aires "...en Argentina no quedan desaparecidos vivos, asumo la responsabilidad y me siento orgulloso..." I dit siga de pas, tota l'operació vista des de dalt amb admiració, recolzada i supervisada pel nostre model a seguir, la terra dels somnis i la llibertat, el totpoderós EEUU.

Les Mares es reuneixen cada dijous a la Plaza de Mayo de Buenos Aires i des d'aquell moment surten al carrer a lluitar en les armes més poderoses, un mocador blanc, i la veritat, així tracten elles de mantindre viva la memòria històrica, tracten que no oblidem als seus fills, que representen la llibertat i la lluita, i tracten també, pacients, de que algun dia, i és que encara no es pot, es faça justícia.

Cal en aquest punt que em referisca a Pinochet, un individu que ho està passant ara una mica mal però no ens dona pena. Esperem que amb açó els drets humans comencen a tenir la condició de tals.

El segon tema del que volia parlar és del genocidi i crims contra la humanitat, el conferenciant que va realitzar, per a mi, la més brillant intervenció va ser José María Mendiluce, euro-

